

RAADSINFORMATIEBRIEF

Van

college van burgemeester en wethouders

Vergadering van

7 oktober 2025

Kenmerk

Z/25/090179 / D/25/200186

Portefeuillehouder

Walther Kok

Portefeuille

Jeugd, jeugdzorg jongerenwerk kinderopvang en peuterspeelzalen passend onderwijs

Opsteller

Hartsink, Senta

Onderwerp

Informatie gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein Utrecht West (Oudewater)

Kernboodschap

Deze raadsinformatiebrief informeert de gemeenteraad over de op te richten gemeenschappelijke regeling. Het vormen van een gemeenschappelijke regeling is een wettelijke verplichting en een bestuurlijke wens. Op 24 september 2025 heeft een regionale informatiesessie voor de gemeenteraden plaatsgevonden waarin onderstaande informatie ook is gedeeld. In november 2025 vindt wederom een regionale sessie voor de gemeenteraden plaats.

Toelichting

Op 10 april 2025 heeft de raad de Regiovisie Jeugdhulp en Wmo Utrecht West 2025-2029 vastgesteld (D/25/173382). De regiovisie geeft richting aan de gezamenlijke inkoop van de jeugdhulp en Wmo per 2027 en legt de basis voor het versterken van de samenwerking in Utrecht West middels een gemeenschappelijke regeling. Ook is er door het adviesbureau BMC op 22 mei 2024 een presentatie gegeven over de analyse van de regionale samenwerking en bent u hierover in het najaar 2024 geïnformeerd.

In deze Raadsinformatiebrief informeren we u over de ontwikkelingen met betrekking tot de regionale samenwerking. Woensdag 24 september heeft er ook een informatieve sessie plaatsgevonden. In de bijlage vindt u de presentatie van deze informatieavond: D/25/200220

Aanleiding

De Hervormingsagenda Jeugd en de nieuwe wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg (beoogd ingangsdatum 1 januari 2026, behandeling Eerste Kamer 30 september 2025) verplichten gemeenten om op het niveau van de jeugdregio samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg. Voor de gemeenten De Ronde Venen, Montfoort, Oudewater, Stichtse vecht en Woerden is dat de jeugdregio Utrecht West.

De gemeenten moeten samenwerken op het gebied van:

- Inkoop van jeugdhulp
- Administratieve processen behorende bij die inkoop
- Bovenregionale afstemming van jeugdhulpvormen
- Regionale expertteams

De verplichte regionale samenwerkingsvorm geldt voor de inkoop van jeugdhulp die moeilijk op lokaal niveau te organiseren is. Onder andere: jeugdhulp met verblijf, kinderbescherming, jeugdreclassering, crisis jeugdhulp en bepaalde vormen van specialistische jeugdhulp (aan te wijzen bij Algemene Maatregel van Bestuur).

Naast de wettelijke verplichting is er ook de bestuurlijke wens om intensiever regionaal samen te werken. Redenen hiervoor zijn knelpunten in de huidige samenwerking, zoals: de beperkte ambtelijke capaciteit waarmee regionale taken worden uitgevoerd, beperkte sturingsmogelijkheden op de regionale samenwerking en een onvoldoende verbinding tussen beleid, inkoop en contractmanagement. De sociale basis en de taken op het gebied van preventie en algemene voorzieningen blijven onder de verantwoordelijkheid en aansturing van de individuele gemeenten.

Varianten gemeenschappelijke regeling

De verplichte regionale samenwerking voor jeugdhulp moet worden vorm gegeven in een gemeenschappelijke regeling. Het rijk biedt ons daarbij de keuze uit de varianten:

- Een openbaar lichaam
- Een bedrijfsvoering organisatie
- Een centrumgemeente regeling

Bestuurlijke voorkeursvariant

De bestuurders sociaal domein van de vijf gemeenten hebben in het "Portefeuillehouders Overleg Sociaal Domein Utrecht West" hun voorkeur uitgesproken voor een openbaar lichaam met kader stellende bevoegdheid (gemengde regeling). Dat betekent dat zowel college- als raadsbevoegdheden worden overgedragen aan de op te richten gemeenschappelijke regeling.

Argumenten hiervoor zijn:

- Binnen de regio Utrecht West heeft niet één gemeente de rol of positie van een centrumgemeente;
- Voor de verplichte inkoop van de jeugdhulp volstaat in principe de vorm van een bedrijfsvoering organisatie. Maar deze vorm is alleen bedoeld voor uitvoerende, ondersteunende of bedrijfsvoeringstaken. Terwijl we ook de regionale samenwerking rond beleid willen versterken en uniformeren;
- De omvang van het budget dat gemoeid is met de verplichte inkoop van jeugdhulp rechtvaardigt een intensievere samenwerkingsvorm zoals een openbaar lichaam;•

BMC heeft op basis van de analyse een openbaar lichaam als best passende vorm geadviseerd voor de samenwerking in Utrecht West.

Daarnaast willen de bestuurders ook de inkoop van de maatwerkvoorzieningen Wmo onderbrengen in de gemeenschappelijke regeling. Deze voorzieningen (huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, hulpmiddelen, vervoersvoorzieningen, trapliften e.d.) kopen we al regionaal in.

De gemeenschappelijke regeling biedt, naast de bevoegdheden die uit de Jeugdwet en de Wmo worden overgedragen, de mogelijkheid om op termijn – en indien gewenst - andere taken in onder te brengen, bijvoorbeeld de samenwerking op Integraal Zorgakkoord en Onderwijs.

Proces

De bestuurlijke voorkeursvariant wordt de komende periode verder uitgewerkt waarbij de volgende onderdelen nader uitgewerkt worden:

- Omschrijving van het belang > dit kadert af welke taken aan het openbaar lichaam kunnen worden overgedragen.
- Reikwijdte van de over te dragen bevoegdheden > specifiek maken als bevoegdheden worden uitgezonderd van delegatie (oftewel, wat blijft lokaal bij de eigen raad liggen)
- Naam van het openbaar lichaam
- Vestigingsplaats
- Samenstelling van het algemeen bestuur
- Wijze waarop het algemeen bestuur besluiten neemt

- Wijze waarop de financiering plaats vindt
- Plaatsing van personeel

In november worden de gemeenteraden geïnformeerd over de uitgewerkte voorkeursvariant en de onderdelen die voor de rol en taak van de gemeenteraad van belang zijn. Er wordt toegewerkt naar besluitvorming van de gemeenschappelijke regeling in februari 2026.

Inkoop Jeugdhulp en Wmo

Naast bovenstaande informatie over het proces over de vorming van de gemeenschappelijke regeling, informeren wij u ook over het inkoopproces Jeugdhulp en Wmo.

De ontwikkeling van een gemeenschappelijke regeling vormt een belangrijke stap richting meer samenwerking en afstemming tussen de betrokken gemeenten binnen het sociaal domein. Deze gezamenlijke basis maakt het mogelijk om ook andere processen, zoals de inkoop van jeugdhulp en Wmo, op een meer samenhangende en efficiënte manier vorm te geven. De voorbereiding voor de inkoop van Jeugdhulp en Wmo is in volle gang. Op basis van de door u vastgestelde regiovisie is de afgelopen maanden gewerkt aan de daaruit voortvloeiende inkoopvisie en de uitvoeringsagenda om te komen tot de uiteindelijk te volgen koers.

De komende tijd gaan de verschillende werkgroepen aan de slag om binnen voornoemd kader de inhoud verder vorm te geven. Aansluitend worden voor de inhoud passende inkoopvormen en uitvoeringsvarianten uitgewerkt. Daarbij worden de diverse stakeholders -zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisaties- betrokken.

Vanaf het voorjaar van 2026 zal vervolgens worden overgegaan tot het doorlopen van de aanbesteding(en) die nodig zijn om te zorgen dat de regio per 1 januari 2027 beschikt over de overeenkomst(en) voor het leveren van jeugdhulp en het bieden van zorg en ondersteuning aan Wmo-cliënten.

Daarbij wordt nadrukkelijk rekening gehouden met een zorgvuldige implementatie van de nieuwe overeenkomsten, in goed overleg met eerder genoemde stakeholders. In de implementatiefase ligt de nadruk op het inregelen van de samenwerking met aanbieders, het borgen van continuïteit van zorg en ondersteuning voor inwoners, en het doorvoeren van eventuele nieuwe werkwijzen of kwaliteitsafspraken.

Financiën

De informatie in deze raadsinformatiebrief heeft geen financiële impact. Het opzetten van een entiteit op grond van de nog op te zetten gemeenschappelijke regeling en de daarmee samenhangende implementatie heeft uiteraard wel financiële impact. Op dit moment is deze impact nog niet volledig duidelijk. Een deel van dit proces is al opgenomen binnen de vastgestelde begroting. Hiermee is een deel van de benodigde financiële middelen gewaarborgd. In het raadsvoorstel waarbij de gemeenschappelijke regeling ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt voorgelegd, zal worden ingegaan op de financiële impact.

Vervolg

Op 26 november 2025 worden de gemeenteraden geïnformeerd over de uitgewerkte voorkeursvariant en de onderdelen die voor de rol en taak van de gemeenteraad van belang zijn. Er wordt toegewerkt naar besluitvorming over de gemeenschappelijke regeling in februari 2026.

Bijlagen

- Presentatie informatiebijeenkomst gemeenteraden 24 september 2025 D/25/200220